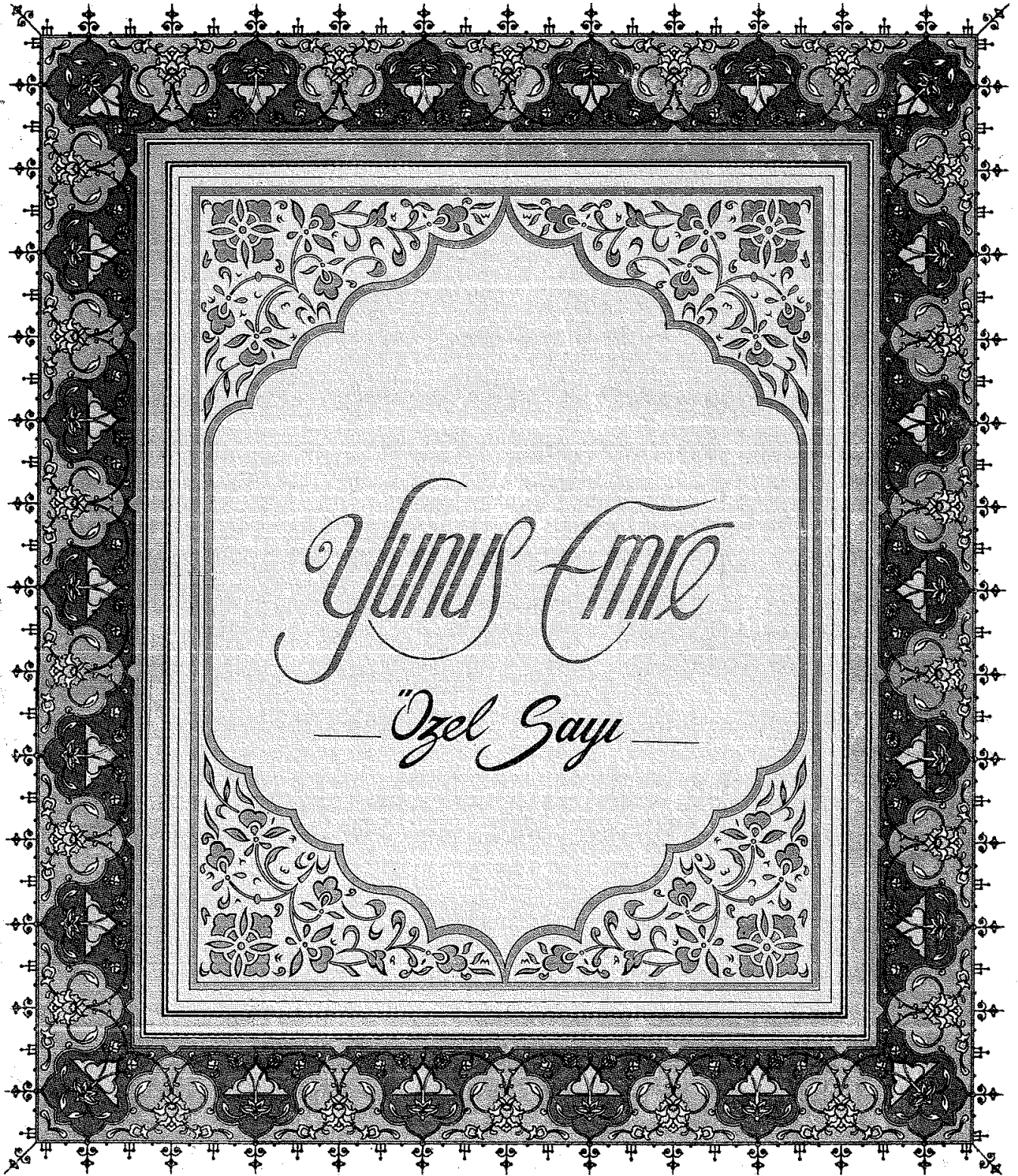
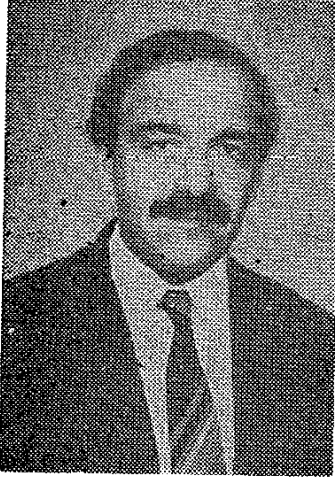

diyanet dergisi

DİNÎ, İLMÎ, EDEBÎ ÜÇ AYLIK DERGI

OCAK - ŞUBAT - MART 1991 CİLT: 27 - SAYI: 1

ALİ YAKICI

1956 yılında Konya'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Konya'da tamamladı. Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden 1978-1979 döneminde mezun oldu. Burdur, Antalya ve Konya'da, lise ve yüksek okullarda öğretmenlik yaptı. 1984 yılında öğretim elemanı olarak Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde göreve başladı. Lisans üstü eğitimini yine Gazi Üniversitesi Sosyal Bilim Enstitüsü'nde tamamladı. Halen bu görevine devam etmektedir.

Milli Kültür, Türk Kültürü, Türk Dili, Milli Eğitim, Milli Folklor, Türk Folkloru, Karınca, Konevi, Töre, Burak v.b. dergilerde yazıları yayınlanan YAKICI, aralıksız dört yıl süreyle Diyanet Gazetesi'nin Kültür-Sanat ve Edebiyatı sayfasını yönetmiştir.

ŞİİRİMİZDE YUNUS'A BAKIŞ VE YUNUS EMRE SEVGİSİ ÜZERİNE

Hangi dönemde ve hangi toplum için düşünülürse düşünülün, coğrafyaların ülkeleşmesinde, toprakların vatan haline gelmesinde, o vatan toprakları üzerinde milletlerin oluşmasında, devletlerin kuruluşunda yalnız bilek gücü, maddi kuvvet ya da "alp"lik yeterli değildir. Alpliği tamamlayan bir "eren"liğe, inanca ve iman gücüne, bu güçten ilhamını alan bir yüksek kültüre de ihtiyaç vardır. İşte Yunus Emre, bu yüksek kültürün temsilcilerinden biridir :

Hak'dan gelen şerbeti içdük el-hamdülillâh
Şol kudret denizini geçdük el-hamdülillâh

Kurıydük yaş olduk kanatlanduk kuş olduk
Birbirimize iş olduk uçdük el-hamdülillâh

Dirildük pınar olduk irkildik ırmağ olduk
Akduk denize tolduk taşdük el-hamdülillâh⁽¹⁾

(1) Faruk Kadri TİMURTAŞ (Hazırlayan), **Yunus Emre Divanı**, İstanbul, 1972, s. 129-130.

Yunus Emre'yi ister büyük bir mutasavvıf olarak değerlendirelim, ister bir derviş olarak düşünelim, ister şair olarak ele alalım; onda gördüğümüz ilk ve önemli husus, kendisinde var olan "hakkat" ışığıdır :

Severem ben seni candan içeri
Yolum ötmez bu erkândan içeri
Tecellîden nasîb irdi kimine
Kiminün maksûdı bundan içeri
Şeriat tarîkat yoldur varana
Hakikat ma'rifet andan içeri
Süleyman kuş dilün bilür didiler
Süleyman var Süleymandan içeri⁽²⁾

Yunus Emre'nin dünya görüşünde, önce buğdayı tercih etmesine rağmen sonradan pişman olarak geri dönmesi ve buğday yerine "irşad"ı tercih etmesinin büyük payı vardır. kanaatimizce :

Bu dünyanın sevgüsü ağulı aşâ benzer
Âhirin sanan kişi ağulı aşdan geçer
Âriflere bu dünya hayâl ü düş gibidir
Kendüyi sana viren hayâl ü düşden geçer⁽³⁾

Şeyhine kırk yıl boyunca odunun bile eğrisini getirmeyen Yunus'da "doğruluk" âdeta sembolleşmiştir :

"Kuli'l-hak" didi Çalab sözi toğru disene
Bugün yalan söyleyen erte utanasıdur⁽⁴⁾
Bir kılı kırk yardılar birin yol gösterdiler
Bu mülke gönderdiler ol yola düşüp geldüm⁽⁵⁾

Denilebilir ki bütün ahlâkî değerler, Yunus için, insanı gerçeğe ulaştıran, diğer bir deyişle âhret yolunda birer vasıtaadır. Bunlar arasında doğrunun ve doğruluğun Yunus'un şiirlerinde müstesna bir yer tuttuğu görülür. İlâhi devletin ancak bu yolla bulunacağından şüphe etmemektedir :

"Toğruluk bekleyen dost kapısında
Gümansız ol bulur ilâhi devlet"

(2) TİMURTAŞ, a.g.e., s. 157.

(3) TİMURTAŞ, a.g.e., s. 70.

(4) TİMURTAŞ, a.g.e., s. 55.

(5) TİMURTAŞ, a.g.e., s. 106.

Tanrı sevgisi ancak doğrulukla kazanılacaktır Yunus'a göre. Ve yine nefis denen düşmanın kalesinin doğrulukla yıkılacağına inanmaktadır :

“İnce sırat köprüsü sıfat imiş bu yolda
Dosta giden kişinin doğruluktur çaresi

Kimde kim doğruluk var Hak Çalab anı sever
İki cihana yarar ol erün sermayesi

Toğruluk mancınıkı istiğfar taşıyla
Toğru vardı atıldı ,yıkıldı nefis kal'ası”

Bu durumda, insanın tutacağı yol, doğruluk yolu olmalıdır. Bu yola girmek için Yunus'un ileri sürdüğü şartlar, eğriliğin bir yana bırakılması, kibir ve kinin gönülden çıkarılıp tevazuyla yola girilmesidir:

“Yol oldur ki Toğrı vara göz oldur ki Hakk'ı göre
Er oldur alçakda tura yüceden bakan göz değül”

Eğriliğin koyasın toğrı yola gelesin
Kibr ü kini çıkargıl erden nasıb alasın

Ne versen elünile şol varur senünile
Ben disem inanmazsın varıcağız göresin

Toğru yola gitdün ise er eteğin tutdun ise
Bir hayır da itdün ise birine bindür az değül

Yunus Emre, gerçeği doğrulukta bulduğunu da şöyle açıklamaktadır :

Anladum kendü halimi gözledüm toğrı yolunu
Dutdum ulular eteğin hazrete ben yitdim ahi

“Rısaletü'n-Nushiyye” adlı öğütler kitabının tavanını adeta doğruluk üzerine ören Yunus, son sözü yine doğruluğa getirir :

Âşıkdur toğrulığa toğru canlar
Toğrulığı bulur dostı sevenler

Sadıkdur toğrulukda eyü kişi
Toğruluk eyü ider yavuz işi

Kamuya toğrı dersin toğruyısan
Bulunmaz toğruluk sen eğriyisen

Yukarıdaki mısralarda da görüldüğü gibi, insanların ardından konuşmanın, yani gıybetin kötülüğüne karşı Yunus, yine doğruluğu tavsiye eder. Zamanın vefasızlığı karşısında acı duyan Yunus, doğru bir dost için canını bile feda etmekten çekinmediğini dile getirir :

Zemâne vefâları cefâ gelür Yunus'a
Bir toğrı yâr bulıcak fidi kılur cânını⁽⁶⁾

Yunus'da yiğitlik anlayışı kaba kuvvette değil, özün güçlenmesindedir. Yunus'un zaman zaman hayıflanması da özde yiğit olanlar içindir :

Yunus imdi var dek otur yüzünü hazrete götür
Özün gibi bir er getür hiç cihana gelmez ola⁽⁷⁾

Bu dünyada bir nesneye yanar içim köynür özüm
Yiğit iken ölenlere gök ekini biçmiş gibi⁽⁸⁾

İslâm'ın ilk emri olan "oku" kelimesi Yunus Emre'de gerçek anlamına kavuşur. O'na göre okumak, ilim tahsil etmek, cahilliği yok etmek, insanın kendini bilmesi, tanınması demektir. İnsan, kendini tanıdığı andan itibaren cehaletten kurtulmuş, gerçek sırra vakıf olmuş demektir :

İlim ilim bilmekdür ilim kendün bilmekdür
Sen kendüni bilmezsin bu nice okımakdur

Okımaktan ma'nâ ne, kişi Hak'ı bilmekdür
Çün okıdun bilmezsin ha bir kurı emekdür

Okıdum bildüm dime çok taat kıldum dime
Eri Hak bilmez isen abes yire yilmekdür

Dört kitabun ma'nası bellidür bir elifde
Sen elifi bilmezsin bu nice okumakdur⁽⁹⁾

Birlik ilkesi Yunus'un şiirlerinde sık işlenen konulardan biridir. Huzur içinde yaşamak isteyenlerin dayanak noktası olan birlik ve beraberlik duygusu devletlerin yaşaması için de önde gelen şartlardan biridir. Bu duygu Yunus'ta gerçek ifadesini bulmuştur. Özellikle

(6) Müjgân CUNBUR, "Yunus Emre'nin ahlâk değerlendirmelerine bir bakış", **Uluslararası Yunus Emre Semineri Bildirileri**, İstanbul, 1971, s. 87-88.

(7) TİMURTAŞ, a.g.e., s. 138.

(8) TİMURTAŞ, a.g.e., s. 155.

(9) TİMURTAŞ, a.g.e., s. 75-76

Yunus Emre'nin yaşadığı dönemin içinde bulunduğu kaosu düşünürsek, büyük şairin birlik ve beraberliğe çağrısının önemini bir kez daha anlamış oluruz :

İkilikden usandum ışk tonunu tonandum
Derdün honuna kandum dermanım yağma olsun

Yunus ne hoş dimişsin bal u şeker yimişsin
Ballar balını buldum kovanım yağma olsun⁽¹⁰⁾

Birisen birliğe gel ikiyi bırak elden
Bütün ma'nâ bulasın sıdk u îman içinde⁽¹¹⁾

Dost esrüğü delüliğin âşıklar bilür neliğim
Degşürüben ikiliğim birliğe yitmeğe geldüm

Ben gelmedim da'viy için benüm işim seviy için
Dostun evi gönüllerdir gönüller yapmağa geldüm⁽¹²⁾

Sen ü ben olıcağız iş ikilikde kalur
Çıkduk ikilik evinden sen ben yağmaya virdük⁽¹³⁾

Mevlânâ'nın "hamdım, piştım, yandım" felsefesini yine Yunus Emre'de görmek mümkündür :

Tapduğun tapusunda kul olduk kapusunda
Yunus miskin çigidük piştük el-hamdülillâh⁽¹⁴⁾

Kültürümüzün temel taşlarından olan Yunus Emre, sosyal hayatın çeşitli safhalarında örnek kabul edilmiş, sanatın çeşitli dallarına konu olmuş, operanın, tiyatronun, edebiyatın işlediği konular arasında yer almıştır. İlahileri yıllardır Türk insanının ağızından düşmeyen Yunus Emre, bir çok şairimize ilham kaynağı olmuş, yolundan gidilmiş, taklid edilmiş, şiirimizde bir ekol haline gelmiştir. Bu sebeptendir ki bir çok şair, bu büyük mutasavvıfı şiirlerine konu yapmış, felsefesini dile getirmiş, şiirleriyle Yunus'u abideleştirmiştir. İşte biz bu yazımızda bazı şairlerimizin Yunus Emre için yazdığı, O'nu çeşitli yönleriyle dile getiren bazı şiirlerine yer vererek ele almayı düşündük.

(10) TİMURTAŞ, a.g.e., s. 119.

(11) TİMURTAŞ, a.g.e., s. 132.

(12) TİMURTAŞ, a.g.e., s. 107.

(13) TİMURTAŞ, a.g.e., s. 92.

(14) TİMURTAŞ, a.g.e., s. 130.

Çünkü, Yunus Emre'nin, özellikle 1908'den sonra gelişen Türk Edebiyatı'nda, Türkoloji üzerindeki araştırmaların ilerlemesinin, milli vezin, milli lisan, milli nazım şekillerinin, milli konuların kullanılmasında, yeni nesle yol gösterici bir tesiri olmuştur. Bu devir şairlerimizin müşterek özelliklerinden biri de hayat ve eserlerinin karakterleri günbegün aydınlatılmakta olan halk şairlerinin türkü, koşma, mani ve destanlarını örnek alarak milli şiirler yazmış olmalarıdır. Eserleri örnek alınan Gevheri, Karacaoğlan, Âşık Ömer, Emrah gibi meşhur saz şairleri yanında, bir mutasavvıf şair olarak da Yunus Emre başta gelir⁽¹⁵⁾.

Rıza Tevfik Bölükbaşı, Yunus Emre'nin kabrini ziyaretten sonra, yine Yunus'un üslubunu taklid ederek şu güzel şiirini kaleme almıştır :

Yüce dağlar ardından
Deniz aşırı geldim
Evlialar yurdundan
Selâm tapşuru geldim

Ulu bir şara vardım
Dosta armağanım var
Erenlerin bağından
Güller devşirü geldim

Boz bulanık bir çaydım
Aşk iline baş vurdum
Çalkalanıp safa buldum
Süzülüp duru geldim

Yunus'un toprağına
Vardım yüzüm sürmeğe
Sildim gönül pasını
Yunuben aru geldim

Cuşa geldim çağlarım
Âşık oldum ağlarım
Canda coşan esrarı
Döküp taşuru geldim

(15) Fevziye Abdullah TANSEL, "Millî Edebiyat Devri'nde Yunus Emre hakkında yazılan şiirler", *Türk Yurdu*, 319, Ocak 1966, s. 114.

Rıza Tefvik Allah'tan
Ayrılma ol dergâhtan
Ben kurtuldum günahdan
Eğriydim, doğru geldim⁽¹⁶⁾

Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu, "Yunmuş Yunus" başlıklı şiirinde Yunus'u gönül saflığı içinde dile getirir :

Yönelmiş O'ndan yana
Ki, ateş düşsün cana
Abestir özge mânâ
Yunus yanmış demektir

Gök içre cümbüş visâl
Olmuştur, değil masal
Dokuz seyyâre misal
Yunus, dönmüş demektir.

Elinde aşk fânusu,
Geçerken okyanusu
Görenler var Yunus'u
Yunus, yunmuş demektir.

Türk Yunus, Derviş Yunus..
Dileğe ermiş Yunus,
Kendi de dermiş Yunus,
Yunus, kanmış demektir.⁽¹⁷⁾

Gençosmanoğlu, ruhunda mavera uğultuları, şuurunda şiir çağlıları, gözlerinde iki cihan göğünün parıltıları, alnında secde nakışı, sırtında Temmuz sıcağı, yanaklarında gülücük, uğurlu ayağı ve muhabbet dolu kucağıyla Tapduk'un ocağını şenlendiren Yunus'a bir başka şiirinde şöyle seslenir :

Ruhunda mâ-vera uğultuları
Şuurunda şiir çağlıları
Gözlerinde iki cihan göğünün
Parıltıları

Alnında secde nakışı
Sırtında Temmuz sıcağı

(16) Türk Yurdu, 319, Ocak 1966, s. 114.

(17) Kopuzdan Ezgiler, İstanbul, 1979, s. 33-34.

Çıkageldi toz-toprak ter içinde
Sanki bir şey yanar, tüter içinde
Aşk.. Aşk.. deyu deyu şeyda bülbüller
Öter içinde

Selam verdi.. farzı eda eyledi
Bağır basıp, tarzı eda eyledi
Edeple, el pençe divan duruben
Arzı eda eyledi

İlim.. yitiğimdir buraya geldim
Petek boş gerekmez, dolmaya geldim
Denildiği gibi olmaya geldim
Verecek şeyim yok.. kayıtsız, şartsız
Almaya geldim..

Yanaklarında gülücük,
Muhabbet dolu kucağı

Dedim : Sefâlar getirdin
Ganı, gussayı götürdün
Misk-amber kokan deminle
Şol uğurlu kademinle

Şenlendi Tapduk ocağı
Yine der ki ulu Tapduk,
Dervişi biz Yunus yaptık
Damlaydı okyanus yaptık
Ne ucu var ne bucağı⁽¹⁸⁾

Şair Coşkun Ertepinar da, Yunus'un bahçesinde dolaşır ve bu bahçede sevgiyle açan gülleri serer önümüze :

Yankısı şu dağlarda dilim var benim.
Duygu, düşünce gergefinde işlenmiş bunca yılım
Sana ona
Bir çocuk saflığında uzanan
Dostluğu candan elim var benim...

Sevgi rüzgâr rüzgâr savrulurken içimden
Yalnızlığın ateş akan ırmaklarından geçtim ben
Yine de gülümsedim dört bir yana..

(18) Türk Edebiyatı, 188, Haziran 1989, s. 7.

Hep aynı ses dalgalandı kulaklarımda, ruhumda
Aşarak zaman perdesini,
Parmak dokunmamış bir sazda telim var benim...

Ondan almışım bu sevgiyi,
Yunus'tan almışım
Dağıtırim tüketemem, harcarım tüketemem..
Bitmez bu hazine bitmez derim
Şöylesine zenginliğim
Şöylece saltanatım, şöyle halim var benim...

Sıyrıldım bütün ağırlıklardan tüy gibi,
Şu ufuk suyunda mavi, şu ufuk yangınında közüm.
Işıқта, renkte, çizgide, gölgedeyim.
İki cihan içinde iki cihan olmuş gözüm
Yunus bahçesinde açılmış gülüm var benim...(19)

Tarık Kutlu, "Yunus Yunus" diye inlediği Dertli Dolap başlıklı şiirinde Yunus'u Cennet'te görür :

Dilde Allah adı dilde
Ateş yanar ruhta kalpte
Varırsa âlem huzura
Bir de Yunus var Cennet'te

Irmaklar Mevlâm der akar
Nergisler sümbüller kokar
Âşika Muhammed bakar
Bir de Yunus var Cennet'te

Söze gelir hep iyiler
Emre, Dertli gibi erler
Onlar Allah'a ermişler
Bir de Yunus var Cennet'te

Hak götürsün öyle yola
Vasıl olmak nasip ola
Dolapta verirsek mola
Bir de Yunus var Cennet'te(20)

(19) Türk Dili, 426, Haziran 1987.

(20) Türk Yurdu, 319, Ocak 1966, s. 23.

Göktürk Mehmet Uytun, Yunus Emre ve Sonrası adlı şiirinde büyük mutasavvıfı adeta destanlaştırmaktadır. Yunus Emre'nin köyünden çıkışını, öküzlerini dağlara sürüşünü, dağlardan alıç toplayıp Hacı Bektaş Veli'ye götürüşünü, ısrarla istediği buğdayı alıp yeniden nefes istemesini, Tapduk Emre'ye gidişini, kırk yıl onun hizmetinde oluşunu, doğruluktan hiç ayrılmamış olmasını, bu sebeplerdir ki Yunus'un sevginin ve kardeşliğin sembolü olduğunu bir bir anlatır mısralarında :

Sarıköy'de bir Türkmen düşündü uzun uzun,
Ve sonra öküzünü sürdü yüce dağlara.
Gözlerinde büyüdü yıllar "Bizim Yunus"un,
Akıl erdiremedi gönüldeki bağlara.

Hacı Bektaş Veli'ye nasıl gitsin eli boş,
Dağdaki ağaçlardan alıç topladı bir bir.
Yüreğinin başına gelip oturdu tekbir.

Vardı ulu kişinin huzuruna dikildi,
Alıçları getirip ortaya bıraktılar.
"Perişanız Hünkârım, köycek hep açız" dedi,
Huzurunda bulunanlar birbirine baktılar.

"Buğday mı istiyorsun? Nefes vereyim sana
Uzak yoldan gelmişsin, hele var git bir düşün
Kararımı verince gene uğrarsın bana,
Gönül bağıdır bunlar, şakası yok bu işin."

Başı döndü Yunus'un nefesi anlamadı
Buğdayını alarak yollara düştü yine.
Yüreğinde usulca bir şeyler kımıldadı,
Dönmek istemiyordu özlediği köyüne.

Yunus'u yeni baştan huzura çıkardılar,
Kararlıydı bu sefer nefes isteyecekti.
Hünkâr'ın önünde etrafını sardılar,
"Bağışla beni pîrim, bağışla" diyecekti.

Taptuk Emre bakacak bugünden sonra sana,
Kalbin anahtarını O'na verdik bunu bil.
Durma, eğlenme burda, koş artık Sultanına,
Gözlerinin yaşını gönül Sultanınla sil.

Yol göründü Yunus'a, yürüdü, dağlar aştı,
Vardı Taptuk Emre'nin ellerine sarıldı.
Unuttu bu dünyayı mânayla kucaklaştı
Ne bir tek gönül kırdı, ne kimseye kırıldı.

Hak yoluna yöneldi, gece-gündüz çalıştı,
"Sevelim, sevilelim, kardeş olalım" dedi.
Kırk yıl boyu her yerde, her çileye alıştı.
Başı hep secdedeydi, az uyudu, az yedi.

İmanıyla ummandı, sevgisiyle güneşti,
Kine, gayza düşmedi, hayatında bir kere.
Sakarya kıyıları Yunus'la bütünleşti,
Yunus'la yeni baştan umut dolu kalplere.

Koca Yunus hep sustu, çevresini dinledi,
Hak aşkıyla tutuşan, yanan bir muma döndü.
Sular gibi çağladı, dolaplarla inledi,
Akan göz yaşlarında nice ateşler söndü.

Suskun Yunus, Şeyhinden destûr aldı konuştu,
Dili çözüldü birden berrak su gibi aktı
Mevlâm tamam deyince Yunus kuş olup uçtu,
Sevgiyi, kardeşliği bize miras bıraktı.

Boşuna aramayın mezarını toprakta,
İnanan her gönülde bugün bir Yunus vardır.
Belki yanbaşımda belki biraz uzakta,
Allah diyen her dilde mutlak pir Yunus vardır.⁽²¹⁾

"Yan Dedi Bana" başlıklı şiirinde Refet Körüklü, dağ, taş, de-
re, tepe Yunus'u arar fakat gönlündeki Yunus'u bulabilmek için de
Allah'a "na zaman Yunus'u bulacam Tanrım" diye yakarır :

Yunus ateş verdi "yan" dedi bana
O günden bu güne yanar ağlarım
Döndüm dağ başında gezen dumana
Ne zaman Yunus'u bulacam Tanrım.

Yunus'u sabır tesbihime dizmişim
Dağ dağ duman duman gezmişim
Şu tatlı canımdan artık bezmişim
Ne zaman Yunus'u bulacam Tanrım.

(21) Millî Kültür, 61, Haziran 1988, s. 77.

Yunus şurda, Yunus burda dediler
Yıllar var ki diyar diyar ararım
Cümle sevdiklerim göçüp gittiler
Ne zaman Yunus'u bulacam Tanrım.

Yunus sazın alıp cevap ver bana
Şimdi hangi elde gezip durusun
O sazının telini ger de rüzgâra
Seni senden alıp bize duyursun...⁽²²⁾

M. Halisiddin Kukul, Sonsuzluk Merdiveni'nde, Hacı Bektaş Veli-Yunus ve Tapduk Emre üçgeninde Yunus'u anlatır. Akıcı bir üslupla, Yunus'u köyünden alır, Hacı Bektaş'a götürür, himmete muhtaç olan Yunus'u Taptuk'un dergahına bırakır ve "Yunus Emre" oluşunu dile getirir :

Gönül hoşsa bir diyarda
Kol bükülür baş mı düşer?
Mahsur kalsa bir hisarda,
Gözden damla yaş mı düşer?

Hüküm acı, yüküm alıç
Gönül dostu çağır beni.
Yok ekinim bomboş sarnıç
Tut elimden kaldır beni.

Yolu yürüt, dağı aşır
Su içir duru pınardan
Âlemler bende kaynaşır
Kâh soğuktan, kâh kaynardan.

Hacı Bektaş-ı Veli'sin
Geldim sığındım kapına
Bu illerin erenisin
Kabul eyle divanma

Dileğim şu arz edeyim.
Ne ekinim ne mülküm var.
Pek de garip bir kimseyim
Bana yardım lutfet hünkâr.

(22) Türk Yurdu, 319, Ocak 1966, s. 23.

Buğday versen alıcına
Sevindirsen bu garibi
Merhem sürsen her acıma
Dinse yüreğimde tipi

Şifa Hak rızası için,
Lakin sana nefes gerek
Gönülleri yapmak için,
Yeni bir his, bir ses gerek.
Benden iste; bire on al.

- Nefes karın doyurmaz ki.
- Boş sözlere olma hamal.
- Aç acına durulmaz ki.

Yunus'u nefes alması için tekrar ikna etmek isterler :

- Çekirdeğe de mi değmez?
Tanesine on verelim
- Çoluk-çocuk aç beklemez
Boş soluğu neyleyeyim.

Fakat, buğday almak için ısrarlı olan Yunus'un çuvalı buğdayla doldurulur :

Öküze yüklendi buğday
Yunus yola revan oldu
Geçildi dere tepe çay
Yüreğine bir hâl oldu.

- Vilâyet erine vardım
Gafil oldum nasibine
Gururlandım, yakarmadım
Diz çökmedim eşğine.

Mahrum kaldım himmetinden
Dönmeliyim hemen geri.
İzzetinden, hikmetinden
Almam gerek nasipleri.

Yunus, bu düşüncelerin ardından hemen Hacı Bektaş Veli'nin dergâhına döner, kapısına varır.

Arz edildi hâl Velî'ye :
— Vakit geçti, şimdi olmaz.
Anahtar Tapduk Emre'ye
Verilmiştir, O'ndadır haz.

Ne alıcı, ne buğdayı
Düşünür oldu o anda.
Tutuştı gönül sarayı
Bu ulvi aşkla dolanda.

Niyetimde temiz, safım
Gönlüm sonsuzluğa vurgun.
Surla çevrilse etrafım
Göl değilim kalmam durgun.

Yol yürüdü aç ve susuz
Dura dura, sora sora
Nefsini ezdi sorgusuz.
Çilesi çok sıra sıra.

Düştü bir aşkın peşine
Bir mukaddes hazzı tattı
Kavuşunca mürşidine
Olanları hep anlattı :

— Selamlarını getirdim
Hacı Bektaş-ı Veli'nin
Ben ki nefsim esirdim
Oldum çiği aşk selinin.

Tapduk Emre'ye hâl malum
Dedi : "Hizmet et, nasip al"
— Ne iş olursa kabulüm
Olmaktansa kör ve topal"

Şair, şiirinin bu bölümünde, Yunus'un doğruluk felsefesini dile getirir ve halkın doğru odun taşıma hadisesinde efsaneleştirdiği Yunus'un tekkeye hizmeti konusunu anlatır :

Tapduk tekkesi ardında
Bir dağ var ki koca orman
Odun keser ve sırtında,
Taşırdı Yunus durmadan.

Yaz demedi, kış demedi.
Ne gündüz dedi, ne gece.
Uyumadı, dinlenmedi
Hep düşündü ince ince.

Ne yaş kesti, ne de eğri
Tam kırk yıl sürdü bu çile.
Her doğan günün seheri
“Yunus” dedi ilden ile.

Gönlü açıldı Yunus’un
Gözlerinden kalktı perde
İçinde bir okyanusun
Kulaç attı enginlerde.

Erdi hakikat sırrına
Hünkârdan aldı nefesi
Her zamanın yarınına
Yankılandı duru sesi

Gönül hoşsa bir diyarda
Kol bükülür baş mı düşer
Mahsur kalsa bir hisarda
Gözden damla yaş mı düşer⁽²³⁾

Şair, Yunus Emre’nin menkabevî hayatının yanı sıra gönül fel-
sefesini, inancını, sevgisini, tasavvufî heyecanını da anlatır mısra-
larında :

Yolların ucunu ucuna bağla
Göğüs kafesime sığsın kâinât
Kuşat çevremizi rengârenk ağla,
Hırslara, kinlere, nefrete inat.
Örtsün karanlığı nurdan perdeler
Dalga dalga iman sır içinde sır
Bir muzaffer haz ki mermeri deler,
Yürekte merhamet alında nasır
Nasıl ki baharda yer buğu buğu
Tellenir kokular serinliklerde.
Ve çimlenir tohum yarar kabuğu
Mağmadan arşa dek derinliklerde.

(23) Sonsuzluk Merdiveni, Samsun 1987, s. 138-142.

Gönlümüze düşen kaçınıcı cemre,
Kaçınıcı çirpiniş, kaçınıcı seher
Hakk'a giden yolda ey Yunus Emre
Daim muhabbeti rüzgârın eser.⁽²⁴⁾

Rıza Ümit, bir derviş edâsıyla yazdığı manzumesinde Yunus'un güzelliklerini sıralar, pirine olan sevgisini dile getirir ve piri Yunus'a şöyle seslenir :

Ey dost, ey can, ey dervişim,
Söylen nice hâlettir bu
Sen bir derya, sen bir umman
Ben tasında bir damla su.
Hû Sultanım, Yunus'um hû

Ey benim içre canım,
Tek önderim, tek sultanım
Her şeyim, her şeyim benim.
Dervişim hû, Yunus'um hû..

İşte geldim bas bağrına,
Koştum ilâhî çağrına
Koydum başımı uğruna
Her dem Allah deyu deyu
Dervişim hû, Yunus'um hû..

Akar sulayın çağladım
Dost dost deyü ağladım
Umudum sana bağladım
Dervişim hû, Yunus'um hû..

Aşkımâ Çalap tanıktır
Bağrım ezelden yanıktır
Sensiz dünyam karanlıktır
Nefsimde bir kemter pusu
Dervişim hû, Yunus'um hû..

Ben ne gedâ ne uluyum
Aşk bendesi, yâr kuluyum
Senin derdinden deliyim
Dervişim hû, Yunus'um hû..

(24) Kukul, a.g.e., s. 85-86.

İnanmışım sana belli
Aşkın kılmış beni deli
Ey yüce pîr, koca velî
Yitirdim gümünü, usu
Dervişim hû, Yunus'um hû..

Ben, senlik benlik şarını
Yıkıp eyledim zararını
Göster gayrı dîdârını
Dervişim hû, Yunus'um hû..

Benden özge kemter m'ola
Senden uca bir yâr m'ola
Yolunda ölsem ar m'ola
Yanıp burulu burulu
Dervişim hû, Yunus'um hû..

Bülbül olubeni öttüm
Daim züht-taat ettim
Gayrı koşup sana yettüm
Dervişim hû, Yunus'um hû..

Yirmi yıldır yan yan dedin
"Benim aşma ben" dedin.
Şol Rıza'na kurban buldun
Yuca Çalabın uğruna
İşte geldim bas bağrına.
Bitsin bu hicran kaygusu
Dervişim hû, Yunus'um hû⁽²⁵⁾

Muhsin İlyas Subaşı, "ilâhi şualar menbağı olarak gördüğü Yunus'u, toprakta ya da gülde değil gönlünde bulur. Ayrıca aşk-neytasavvuf üçgeninde Mevlânâ ile Yunus Emre'yi buluşturur "Kitâ-larda Yunus Emre" başlıklı şiirinde :

Ruhun tasavvufu içtiği çeşme,
Bende kervanının geçtiği diyar,
ilâhi Şua'lar menbağı Yunus,
Aşkın Hadim'liğe seçtiği Baki..

(25) Erciyes, 16-17, Ocak 1966, s. 42.

Bırakın Niza'yı gelin buraya
Yunus ne toprakta, ne gülde yatar.
Dinleyin bu sözü, bakın oraya
Yunus sonsuzlukta gönülde yatar..

Aşkı Mevlânâ'da arayıp buldum
Neyinden dinledim şarkılarını
İçtim tasavvufu ben yudum yudum,
Okudum Yunus'un sayfalarını...(26)

Mevlüt İhsâni, Hakk'a doğru açan bir çiçek olarak teşbih ve tasvir ettiği Yunus Emre'nin Eyyüp sabrı sayesinde şeyhinden el aldığı, Mevlânâ aşkıyla aşklandığını, yandığını ifade eder Yunus Emre başlıklı şiirinde :

Yunus Hakk'a doğru açan bir çiçek
Sözü şirin dili baldır Yunus'un
Erenler râhından ölmeyen gerçek
Arzusunda elif daldır Yunus'un

Pirine sadıktı, severdi içten
Yüklerdi sırtına çamdan, ardıçtan
Dönmezdi geriye atsaydı taştan
Güzel ahlâk bu kemaldır Yunus'un

Eyyub'un sabrından almış götürü
Kâinat görüşü Mevlânâ türü
Severdi herkesi Haktan ötürü
Hakk'ın lütfu bu ahvâldir Yunus'un

Ona lütfeyledi Gani Çelebi
Dolmuştu nur ile gönlünün kabı
Hakikatın rafı aşkın dolabı
Arzusunda tek cemaldır Yunus'un

Aldı himmetini Taptuk Emre'den
Ak ile karayı ayırdı den den
Gönül gözlerini açmıştı tenden
Hakikatı bir hilâldir Yunus'un

(26) Türk Yurdu, 319, Ocak 1966, s. 42.

Dolanmış her yanı Hakk'ı överek
Ağlayı sızlayı bağrın döverek
Mal devlet istemem bana sen gerek
Aradan perdeyi kaldır Yunus'un

Yunus Emre'nindir tâ ezel baştan
Sürdü arabayı Hacı Bektaş'tan
Taptuk pay ayırdı yediği aştan
Pahası yok devlet maldır Yunus'un

Yolundan ayrılma gel Mevlüt İhsân
Cümleye lütfeden Cenâb-ı Süphan
Ne Cennet istedi, ne huri gılman
Arzusunda başka haldir Yunus'un⁽²⁷⁾

Şair Yahya Akengin, "Gel Gör Bizi Yunus Emre" başlıklı şiirinde, insanların dar kalıplar içinde dar boğazlara saptığını, düşüncelerin kemirildiğini, uygarlık adına maddeye tapıldığını, gönüllerin ve dolayısıyla sevginin yok edildiğini ve Yunus'a, Yunus'un sevgisine en çok muhtaç olunan bir çağda yaşanıldığını bir bir anlatmaktadır :

Dar kalıplar içinde dar boğazlara saptık
Beynimizi kemiren bir çağdayız artık
Kurşuna dizildi gönlümüz insanlık adına
Kurtuluş arayıp maddeye taptık
Uygarlık adına

Bizden içre bizi unuttukça
Duyuşlarımıza ağı katan düşünceler,
Gel gör bizi taş eyledi

Yayılsa bir yol nefesin
Körelmiş gönül-gözlerine ilaç olurdu
Bir yol bulup girse içimize sesin
İnsan olma kıvancı
Başımızda taç olurdu

Ruhsuz ellerde çanlar acı acı
Hep ilim adına çaldı
Gel gör bizi boş neyledi

(27) Çağlayan Dere, Ankara, 1990, s. 53-54.

Çıksam doruklara sorsam
Hangi ufuklardan gördü Yunus Emre'm
Yeryüzü cennetinde Tûba dallarını
Kardeşlik muştularıyla her güne girsem
Pusu diye düşünmesem her yarını
Şimdi dostluk, özgürlük
İnsanlık adına robotlar bölük bölük
Gel gör gönlümüzü kış eyledi⁽²⁸⁾

Aşık Feymani, Hakk'ı Yunus'ca aradığını, nefsinin Yunus'ca kınadığını, sözünü Yunus'ca söylediğini, yüzünü Yunus'ca sürdüğünü, düşkünün halini Yunus'ca sorduğunu, gafletten Yunus'ca kurtulduğunu, kardeşliğin Yunus'ca olması gerektiğini, cahillige Yunus'ca karşı durulabileceğini, sevgi ateşinde Yunus'ca pişmenin lazım olduğunu ve zamanın kötülüğüne karşı Yunus'ca birlik-dirlik içinde olunması gerektiğini belirtir "Bizim Yunusça" başlıklı şiirinde :

Her varlıkta Hakk'ı arar
Gözüm Yunus'ca Yunus'ca
Kınarsa nefsinin kınar
Özüm Yunus'ca Yunus'ca
Kâinat denen mânâyı
Arzularım dost olmayı
Benliğe saldı hay hayı
Sözüm Yunusca Yunusca
Teslim ettim varım ere
Hizmet eyledim bir pîre
Baş indirdim sürdüm yere
Yüzüm Yunusça Yunusça
El ele Hakk'a varalım
Kemlik yarasın saralım
Düşkünün halin soralım
Bizim Yunusça Yunusça
Ey gafil gafletten ayık
Dertsiz baş bostana hoyuk
Taşı etti oyuk oyuk
Bizim Yunusça Yunusça

(28) Yunus Emre Şiirleri Antolojisi (Hazırlayan: İrfan Ünver Nasrattınoğlu), Eskişehir, 1981, s. 29.

Bu zalim nefsim kararsız
Akrepten yılandan arsız
Vahşiyi eder zararsız
Azim Yunusça Yunusça

Acı dil cahil bağıdır
Taşa değse de ağrıdır
Kardeşliğe bir çağrıdır
Tezim Yunusça Yunusça

Dost ararız akşamları
Sevgi siler evhamları
Pişirir nice hamları
Közüm Yunusça Yunusça

Bir Aşık Feymânî olduk
Gâh çağrıldık gâh kovulduk
Birlikte dirlikte bulduk
Çözüm Yunusça Yunusça⁽²⁹⁾

Feymânî, ayrıca Yunus'u sevdada, dünyada, deryada, mânâda, semâda, dâvâda, rızada, sefada, revada, rüyada ve nihayet Mevlâ'da gördüğünü anlatır "Yunus Gibi" başlıklı bir başka şiirinde :

Aşk ile mestane olmuş
Yunus'u sevdada gördüm
Bekâdan mekâna gelmiş
Yunus'u dünyada gördüm

Bir dem bulutta eğlendi
Yağmur olup yere indi
Buhardan rahmete döndü
Yunus'u deryada gördüm

Arzu fidanları soldu
Kabil-i feyz ile doldu
Gözümüz gönlümüz oldu
Yunus'u manada gördüm

Her şey Yunus'ta var oldu
Yunus'ta hakla sır oldu
İsim cisim ten bir oldu
Yunus'u Mevlâ'da gördüm

(29) Ahu Gözlüm, Ankara, 1989, s. 8-9.

Melekler merhaba dedi
Vasfını beyan eyledi
Mislinde âşık gelmedi
Yunus'u semada gördüm

Aşk yolunda en baştaydı
Pir görünür genç yaştaydı
Benlik ile savaştaydı
Yunus'u dâvada gördüm

Gâh çiçek oldu gâhi bal oldu
Gâh yolcu gâhi yol oldu
Gâh hak oldu gâhi kul oldu
Yunus'u dünyada gördüm

Coştu yüreği sevince
Dervişlik onun gönlünce
Değişti fikir düşünce
Yunus'u rızada gördüm

Hizmet fırınında pişti
Yolu Taptuk'a erişti
Herkes ona öz kardeşti
Yunus'u sefada gördüm

Feymâni'ye cevher sattı
Dostluk elini uzattı
Bunu kendisi anlattı
Yunus'u rüyada gördüm⁽³⁰⁾

Edebiyatımızın güçlü şairlerinden Faruk Nafiz Çamlıbel ise Hakk'ın gönüllerde yaşatılması hususunda Yunus Emre'nin tesirinden söz ettiği "Yunus'un Aşkı" başlıklı şiirinde, büyük mutasavvıfın Vahdet ilkesi işlenmekte, dervişlerin ağzında ve halkın dilinde Yunus'un ilâhilerinin hiç eksik olmadığı belirtilmekte, insanların "sonumuz toprak" diye hayıflandığı bir ortamda Yunus'un her yolun sonunda Hakk'ı görmüş olmasının ulaşılması güç bir merteye olduğu ifade edilmektedir.

Aşkı duydüğüm gün "Göynümdedir yâr" dedin,
Yârini görmeyince ağladın uzak diye.
Vücut oldun, canını şimdi Mevlâ belledin,
Bülbül oldun, güllere yandın sonra Hak diye.

(30) Feymâni, a.g.e., s. 25-26.

Aleme göz yumunca vardı O'ndan haberin
Göz açınca örtüldü perde perde her yerin
Nice derviş ağzında senin ilâhilerin
Ardın sıra gezdiler Hakk'a ulaştık diye.

Kalbini gösterirdin birini sorsalardı,
Kendisi yoksa bile yârinin aşkı vardı
Senin gözünde Yunus, her yol Hakk'a çıkardı
Titriyorken biz bugün "sonumuz toprak" diye.⁽³¹⁾

Develili Âşık Ali Çatak, "Yunus gibi" redifli şiirinde Yunus Emre'yi çeşitli yönleri ve özellikleriyle dile getirmektedir :

Allah Allah diye gezer
Hak'tan hakikati sezer
Sabrı ile nefsin ezer
Gelmez bir can Yunus gibi

İçip badesini kandı
Dumansız ateşe yandı
Daim Mevlâ'ya inandı
Gelmez bir can Yunus gibi

Sadıkların odur pîri
Gönüllerde büyük yeri
Hak yolunun gerçek eri
Gelmez bir can Yunus gibi

Ondaki dil gayet sade
Öztürkçe bütün ifade
Tasavvuf ilmi ziyade
Gelmez bir can Yunus gibi

Hüdâ'nın ateşi sönmez
Akar göz yaşları dinmez
Kendi fani ismi ölmez
Gelmez bir can Yunus gibi

Aşık Çatak al cevheri
Aşk ateşi yaksın seri
Cihanda gözümün ferî
Gelmez bir can Yunus gibi⁽³²⁾

(31) Bir Ömür Böyle Geçti, İstanbul, 1932, s. 235.

(32) Derdin Derdim Anadolu, İstanbul, 1985, s. 120.

Şairler Sultanı olarak da bilinen son dönem Türk Edebiyatı'nın güçlü kalemlerinden Necip Fazıl Kısakürek, "Yunus Emre'ye" başlıklı şiirinde, sevgiden uzak yaşanan dünyada sevgiye ulaşan yolun Yunus'un gittiği yol olduğunu belirtmekte ve ancak Yunus'un peşinden gidilirse sevgiye, gerçek huzura, gerçek kurtuluşa varılabileceğini vurgulamaktadır :

Kaç mevsim bekleyim daha kapıda
Ayağымda zencir, boynumda kement.
Beni de piştiğın eza kabında
Kaynata kaynata buhâra kalbet.

Bekletme Yunus'um bozuldu bağlar
Düşüyor yapraklar, geçiyor çağlar
Veriyor ayrılık dolu semâlar
İçime bayıltan acı bir lezzet.

Rüzgâra bir koku ver ki hırkandan
Geleyim izine doğru arkandan
Bırakmam tutmuşum artık yakandan
Medet ey şairim, Yunus'um medet...(33)

Aşık Emîni, Yunus Emre'nin yolunda akan seli, maşukuna kavuşturan yolu, Tapduk'un kapısında dili, cennette alı, bahçesinde gülü, aşk sahrasında gölü, çiçeğinden alınmış balı ve sevgi çaylarının döküldüğü gölü olmak ister "Yunus Emre'm" başlıklı şiirinde :

Mevlâ'nın aşkıyla kaynayıp coşan
Selleri olsaydım Yunus Emre'nin
Âşık olup maşukuna kavuşan
Yolları olsaydım Yunus Emre'nin

Bektaş-ı Velî'ye niyazbend olan
Pirin dergâhından himmetin alan
Tapduk Emre kapısında yalvaran
Dilleri olsaydım Yunus Emre'nin

Nice erenlerle eylemiş ülfet
Gönlünde var etmiş kutbi kudûret
Kendisi dünyadır gönlü bir cennet
Alları olsaydım Yunus Emre'nin

(33) Ben ve Ötesi,, İstanbul, 1932, s. 120.

Zâhir bâtın âlemini okuyan
İlim tezgâhında ipek dokuyan
Asırlardır bülbül gibi şakiyan
Gülleri olsaydım Yunus Emre'nin

Tasavvufu tamam etmiş bitirmiş
Ârif-i kâmilden haber getirmiş
Aşkın sahrasında varmış oturmuş
Çölleri olsaydım Yunus Emre'nin

Ululara ikrar vermiş bağlanmış
Aşk oduna sinesinde dağlanmış
İlim çiçeğine konmuş eğlenmiş
Balları olsaydım Yunus Emre'nin

Eminî'yim binbir türlü hâl olmuş
Gece olmuş gündüz olmuş çöl olmuş
Bulut olmuş yağmur olmuş çöl olmuş
Gölleri olsaydım Yunus Emre'nin⁽³⁴⁾

Gürünlü Âşık Gülhânî, "Yollar İncinmemiş" başlıklı şiirinde, Yunus Emre'nin yüksek meziyetlerini sıralamakta, büyük mutasavvıfın ömrü boyunca diliyle hiç bir insanı incitmeden birliğe-dirliğe çağırdığını, kolları incitmeden sevgi hamurunu yoğurduğunu, büyük coğrafya parçasında gezdiği halde yolları incitmediğini, aşkın potasında yandığı halde külleri incitmediğini, dahası Hak'tan aldığını halka serpen bu insanın kolları incitmediğini anlatır :

Birlik için insanları çağırmış
Diller incinmemiş Yunus Emre'den
Kırk yıl sevgi hamurunu yoğurmuş
Kollar incinmemiş Yunus Emre'den

İlâhi bir duygu gelince cana
Titredi vücudu düştü bir yana
Açıldı yelkenler daldı ummana
Yeller incinmemiş Yunus Emre'den

Çekilince yaylaların dumanı
Yunus'u özlermiş çayır çimeni
Türkistan, Hindistan, Halep, Yemen'i
Yollar incinmemiş Yunus Emre'den

(34) **Gönül Deryası**, Ankara, 1990, s. 52.

Gönlüne düşünce Mevlâ yangısı
Vücudunu yakmış tek bir çingisi
Kalpleri delermiş aşkın süngüsü
Elleri incinmemiş Yunus Emre'den

Muhabbetin küpü sevgi kazanı
Ne güzel sağlamış dirlik-düzeni
Dünya takdir etti böyle ozanı
İller incinmemiş Yunus Emre'den

Birlik için ileriye yürümüş
Gariplere kanat açmış korumuş
Aşkın potasında yanmış erimiş
Küller incinmemiş Yunus Emre'den

Gülhâni'yim hayran oldum huyuna
Eşitlik getirdi benlik köyüne
Dokunmadı bir canlının tüyüne
Kullar incinmemiş Yunus Emre'den⁽³⁵⁾

Âşık Kemâlî Bülbül, Yunus Emre'yi aradığını, fakat Yunus'u maddede değil, mânâda bulduğunu, illerde, köylerde değil kendi, gönlünde bulduğunu ve yine Yunus'u şükürlerde, zikirlerde ve sabırlarda bulduğunu anlatır "Yaşayan Yunus" başlıklı şiirinde :

Maddede ararken manada buldum
Aşkın divanesi Yunus Emre'yi
Kalplere gizlenmiş tenhada buldum
Dinin dildanesi Yunus Emre'yi

Aç açık sersefil yolu yürüyen
Od'unun gereği dalı sürüyen
Yüz göz ıslanırken dili kuruyan
Şükrün şahanesi Yunus Emre'yi

Geceli gündüzlü Hakk'ı zikreden
Onu düşünerek bunu fikreden
Çileyi çektikçe gene şükreden
Sabrın dürdanesi Yunus Emre'yi

(35) Gönül Ağlayınca, Ankara, 1990, s. 51.

Cenab-ı Allah'tır âh ile vâhı
Yalan yanaşmaz kelimada sahi
Mevlütte ilâhi doğada dahi
Zikrin mestanesi Yunus Emre'yi

Kemâlî Bülbül'sem ötmek gerekir
Aşkından aşkıma katmak gerekir
Yürüdüğü yoldan gitmek gerekir
Dostlar dost hanesi Yunus Emre'yi⁽³⁶⁾

Âşık Hasretî, "Yunus'um" başlıklı şiirinde, gönüllere mihman olan Yunus Emre'nin bütün fertler tarafından sevildiğini belirtmekte ve doğrulukta kılı kırk yaracak kadar hassas olan Yunus'un bütün dünya insanlarına örnek teşkil edecek bir kişiliğe sahip olduğunu anlatmaktadır :

Kudretten okudun pinhan künyeyi
Özünde seyrettim sırr-ı aynayı
Nice canlar ölçtü biçti dünyayı
Kırka böldü kırkı Yunus'um benim

Aşkın közü ile yanıp tutuşan
Sadıkların kervanına yetişen
Seher vakti Allah deyü ötüşen
Bülbüllerin gülü Yunus'um benim

Sırrullahtı petekteki arıdan
Ziyasında karanlığı artıran
Ah çektikçe dağı taşı eriten
Göz yaşının seli Yunus'um benim

Derviş Yunus Emre yıldız nişanın
Her kelimada Hakka' çağrı lisanın
Senin benim insanlığın insanın
Tüm dünyanın malı Yunus'um benim

Der Hasretî bu sır hayli derindi
Zahir gezdi bir esrara büründü
Hak ile Hak, yâr ile yâr göründü
Cezb-i aşkın kulu Yunus'um benim⁽³⁷⁾

(36) Yılları Yendim, Ankara, 1990, s. 23.

(37) Işıklı Pınar, Ankara, 1989, s. 33.

Ozan Rehberî, ilâhî aşk ile yanmış olan Yunus'un gerçek sevginin, gerçek dostluğun örneği olduğunu, birlik ve beraberlik içinde yaşayabilmek için Yunus gibi manevi önderlere toplumların ihtiyacı bulunduğunu dile getirir "Can Yunus" başlıklı şiirinde :

İlâhî aşk ile yanıp tutuşan
Emrem Yunus koca Yunus can Yunus
Sevginin dostluğun gerçek örneği
Emrem Yunus koca Yunus can Yunus

Senin ile bütünleştim özümde
Yolda belde destan ettim sözümde
Kalemimde defterimde yazımda
Emrem Yunus koca Yunus can Yunus

Hakk'ın kelamında birlik olansın
İnsanlara örnek dirlik olansın
Kudretin balına arlık olansın
Emrem Yunus koca Yunus can Yunus

İlim sensin irfan sensin yol sensin
Gerçekleri tarif eden dil sensin
Dostluk bağlarında açan gül sensin
Emrem Yunus koca Yunus can Yunus

Hacı Bektaş Taptuk Emre elinde
İrşad oldun Hak kelamı dilinde
Sevgiyle yürüdün birlik yolunda
Emrem Yunus koca Yunus can Yunus

Asırlardır yaşıyorsun dillerde
Türlü türlü çiçek açan dallarda
Adın anılıyor sarı tellerde
Emrem Yunus koca Yunus can Yunus

Güneş gibi doğdun yollarımıza
Güzellik getirdin dillerimize
Sevmeyi öğrettin kullarımıza
Emrem Yunus koca Yunus can Yunus

Bütün insanlığın aşığısın sen
Gönül kapısının eşığısın sen
Ozan Rehberî'nin ışığısın sen
Emrem Yunus koca Yunus can Yunus⁽³⁸⁾

(38) Duygunun İncileri, Ankara, 1990, s. 67-68.

Yaptığı çalışmalar ve yazılarıyla Türk Edebiyatına büyük katkıları olan Ahmet Kabaklı da "Yunus'un Gülleri" başlıklı akıcı şiirinde "erenler katında açan Yunus'un güllerinden" söz eder :

Bütün düşüncem başk' olup
Hayâlde cânan yelende
Can sohbeti kurulanda
Yedi felekler aşk olup
Münafıklar yorulanda
Hal dilinden gül dalından
Taksirimiz sorulanda
Yedi zemin yarılarda
Sarmaşık kavak dalında
Canan diye sarılarda
Yetmiş bin bahar renk olup
Bir çiçeğe karılarda
Bir gönüle on bin yara
Acıtmadan vurulanda
Şol kâinat secd'eyleyü
Can Çalab'a verilende
Bu mesel içre halimiz
Bir yüceden görülende
Denir erenler katında
Açar gülleri Yunus'un⁽³⁹⁾

Halide Nusret Zorlutuna, Yunus'a olan hayranlığını ve sevgisini bir çok şiirinde dile getirmiştir. Şair, hasretinin rüzgarını dindirmek için Yunus'u bulmak, "tayy-ı mekân" ve "tayy-ı zaman" içre Karaman'a ulaşmak ister "Yunus'a Hasret" başlıklı şiirinde :

Esiyor hasretin rüzgârı yine serde
Pirim bir deva yok mu beni yakan bu derde
Göster kerametini, yakın olsun ıraklar
Bir göz yumup açınca varayım Karaman'a
Vuslatın şarabını içeyim kana kana
Ruhumu sarsın yine özlediğim o bahar
Yahut sen bir geliver, esen rüzgâra sin de
Bir lahza tenezzül et vîran gönlüme in de

(39) Nasrattınoğlu, a.g.e., s. 110.

Karanlık köşelere can gelsin, ışık dolsun
Sen Rabb'a erdiren sabrından bana da ver
Sonsuz feragatinin büyük sırrını göster
Bu içimde kaynayan cehennem cennet olsun⁽⁴⁰⁾

Yunus aşkıyla yanan Zorlutuna, Yunus'un kapısında kul olmak istediğini, toprağına yüzünü sürmek dilediğini, bir kitap gibi gönlünü önüne açmak için deli divane olduğunu "Bir Görün" başlıklı şu şiirinde anlatır :

Kapında kul olmak âr değil bana
Toprağına yüzüm sürmek dilerim
Sen'den gayrı kimse yâr değil bana
Bir görün Yunus'um görmek dilerim

Yıllardır koşarım izinde pîrim
Ağlamak isterim dizinde pîrim
Bulamazsam bu yer yüzünde pîrim
Kanatlanıp göğe ermek dilerim

Geldin ateş gibi geçtin âb gibi
Hasretinle hâlim pek harâb gibi
Yunus'um kalbimi bir kitap gibi
Senin huzuruna sermek dilerim

Bu aşkın uğruna aşklar kül oldu
Bu aşkın uğruna dil bülbül oldu
Göğsümde yüreğin kızıl gül oldu
Koparıp da sana vermek dilerim

Rüzgâr ol şafakta alnıma sürün
Bulutlara sarın mehtâba bürün
Görün bana pîrim bir kere görün
Vuslatın gülünü dermek dilerim⁽⁴¹⁾

Pek çok Türk şairinin "pîr" olarak kabul ettiği büyük mutasavvıf şair Yunus Emre üzerine söylenmiş ve yazılmış daha pek çok şiir vardır. Fakat bizim burada verdiğimiz örneklerin de Türk şiirinde şairlerin Yunus'a bakışı ve Yunus Emre'ye olan sevgilerinin dile getirilmesi açısından bir kanaat belirleyeceği inancındayız.

(40) Türk Yurdu, 319, Ocak 1966, s. 115.

(41) Türk Yurdu, 319, Ocak 1966, s. 115.